

**دستورالعمل اجرایی ماده (۶) اصلاحی قانون صدور
چک، مصوب سال ۱۳۹۷**

**موضوع دستورالعمل شماره ۹۹/۳۳۱۴۲۹ مورخ ۹۹/۱۰/۱۶
مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی
اداره مطالعات و مقررات بانکی**

فصل اول – تعاریف

ماده ۱- در این دستورالعمل عناوین زیر به جای عبارات مربوط به کار می‌رود. سایر عناوینی که در این دستورالعمل تعریف نگردیده است، تابع مفاد دستورالعمل حساب جاری مصوب یکهزار و دوست و چهل و هشتمین جلسه مورخ ۱۳۹۷/۳/۱ شورای پول و اعتبار می‌باشد:

۱-۱ قانون: «قانون صدور چک» مصوب سال ۱۳۵۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن؛

۱-۲ حساب جاری تجاری: حسابی که به منظور انجام فعالیت‌های تجاری افتتاح شده و با دریافت اطلاعات اقتصادی متقاضی، به کد اقتصادی وی متصل می‌گردد؛

۱-۳ حساب جاری غیرتجاری: حسابی که با هدف انجام فعالیت‌های غیرتجاری افتتاح می‌گردد؛

۱-۴ سقف اعتبارمجاز: حداکثر مبلغ در کل شبکه بانکی که هر شخص مجاز است طی مدت یک سال از تاریخ صدور دسته چک/تاریخ به‌روزرسانی سقف اعتبار، نسبت به صدور چک از محل حساب جاری خود اقدام نماید.

۵-۱ شرکت اعتبارسنجی: شرکت موضوع آیین نامه نظام سنجش اعتبار مصوب جلسه مورخ ۲۹/۳/۱۳۹۸ هیأت محترم وزیران؛

۶-۱ گزارش اعتباری: گزارش موضوع آیین نامه نظام سنجش اعتبار مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۸/۳/۲۹ هیأت محترم وزیران؛

۷-۱ مؤسسه رتبه بندی اعتباری: اشخاص موضوع بند (۲۱) ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴ - که با مجوز سازمان بورس و اوراق بهادار تشکیل می شوند و به رتبه بندی اعتباری اشخاص، اوراق بهادار یا سایر تعهدات خاص اشخاص می پردازند.

۸-۱ رتبه اعتباری: شاخصی که توسط شرکت‌های رتبه‌بندی اعتباری تعیین می‌شود و بیانگر احتمال ایفای به موقع تعهدات اشخاص یا احتمال ایفای به موقع تعهدات ناشی از انتشار اوراق بهادار و یا تعهد مالی خاص دیگر در موعد مقرر است که از طریق بررسی نظام‌مند توانایی‌ها و تمایل متعهد یا متعهدین به ایفای تعهدات صورت می‌گیرد.

۹-۱ امتیاز اعتباری: شاخص کمی موضوع آیین‌نامه نظام سنجش اعتبار مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۸/۳/۲۹ هیأت محترم وزیران که بیانگر احتمال عدم بازپرداخت به موقع توسط اشخاص است.

۱۰-۱ اطلاعات هویتی: برای شخص حقیقی، نام، نام خانوادگی و شماره ملی و برای شخص حقوقی، نام ثبت شده در مراجع ثبتی و شناسه ملی و برای اتباع خارجی نام، نام خانوادگی و شماره اختصاصی / شماره فراگیر اتباع خارجی می‌باشد.

۱۱-۱ سامانه صیاد: سامانه صدور یکپارچه الکترونیکی دسته چک و ثبت نقل و انتقال چک نزد بانک مرکزی؛

فصل دوم: مندرجات برگه چک و شرایط اعطای دسته چک به مشتری

ماده ۲ - بانک مکلف است برای ارائه دسته چک به مشتریان خود، صرفاً از طریق سامانه «صیاد» اقدام نماید.

ماده ۳ - قید اقلام اطلاعاتی زیر مطابق مندرجات سامانه صیاد بر روی هر برگه چک تخصیص یافته به مشتری الزامی می‌باشد:

- ۱-۳. کلمه «چک»؛
- ۲-۳. شناسه صیادی یکتا برای هر برگه چک؛
- ۳-۳. اطلاعات هویتی صاحب یا صاحبان حساب؛
- ۴-۳. شناسه حساب بانکی ایران (شبا) حساب؛
- ۵-۳. تاریخ انقضای اعتبار چک و درج عبارت «حداکثر تاریخ زمانی معتبر قابل درج»
- ۶-۳. نام و شناسه اختصاصی شعبه بانک صادرکننده دسته چک؛
- ۷-۳. درج عبارت «کارسازی این چک منوط به ثبت صدور، دریافت و انتقال آن در سامانه صیاد است.»

ماده ۴- درج مندرجات و مشخصات زیر بر روی چک و در سامانه صیاد حسب مورد در زمان صدور چک یا ثبت انتقال آن الزامی می باشد:

۴-۱: اطلاعات هویتی شخص حقیقی یا حقوقی که چک در وجه وی صادر و یا به وی منتقل می گردد.

۴-۲: تاریخ؛

۴-۳: مبلغ؛

۴-۴: امضاء صادرکننده توأم با قید نام و نام خانوادگی امضاءکننده و سمت وی

۴-۵: درج علت صدور چک در قسمت «بابت» برای چک های صادره با مبالغ بیش از یک میلیارد ریال برای اشخاص حقیقی دارای حساب جاری غیر تجاری و بیش از ده میلیارد ریال برای اشخاص حقیقی و حقوقی دارای حساب جاری تجاری؛

تبصره - مبالغ مذکور در بند (۵) این ماده در مواقع مقتضی توسط بانک مرکزی به روزرسانی می گردد.

ماده ۵ - حداکثر تاریخ زمانی معتبر قابل درج بر روی چک‌های صادره از دسته چک‌هایی که به موجب این دستورالعمل به مشتریان ارائه می‌گردد، سه سال از تاریخ دریافت آن توسط متقاضی می‌باشد.

ماده ۶ - اعطای دسته چک به مشتریان زیر ممنوع است:

۱-۶ : اشخاص ورشکسته؛

۲-۶ : اشخاص معسر از پرداخت محکوم به؛

۳-۶ : اشخاص دارای چک برگشتی رفع سوءاثر نشده؛

۴-۶ : وکیل/نماینده صادرکننده (امضاءکننده) چک برگشتی (رفع سوءاثر نشده) از طرف اشخاص صاحب حساب در چهارچوب قانون؛

۵-۶ : اشخاصی که بنا به رأی قطعی مراجع قضایی حسب مفاد قوانین مربوط از جمله موارد مقرر در قانون، به محرومیت از داشتن چک محکوم شده‌اند؛

۶-۶: اشخاصی که حساب جاری آن‌ها به دلایل قانونی یا حسب تصمیم مرجع قضایی مسدود گردیده و برداشت از آن ممنوع است؛ به استثنای مواردی که صرفاً بخشی از موجودی حساب جاری مشتری مسدود شده و برداشت مابقی موجودی حساب جاری وی امکان‌پذیر است؛

۶-۷: اشخاص ورشکسته، معسر از پرداخت محکوم به یا دارای چک برگشتی رفع سوءاثر نشده که به وکالت یا نمایندگی از طرف صاحب حساب اعم از شخص حقیقی یا حقوقی اقدام به اخذ دسته چک می‌کنند؛

۶-۸: شخصی که کمتر از $\frac{4}{5}$ از مجموع تعداد برگه‌های آخرین دسته چک اعطایی به وی، به بانک ارائه و یا در سامانه صیاد ثبت شده باشد.


تبصره - موارد مندرج در ردیف‌های (۶-۱)، (۶-۲)، (۶-۵) و (۶-۶) پس از فراهم شدن امکان دسترسی برخط بانک مرکزی به "سامانه سجل محکومیت‌های مالی" توسط قوه قضاییه موضوع تبصره (۱) ماده (۲۱) قانون، اجرایی می‌شود.

فصل سوم: محاسبه سقف اعتبار متقاضیان دسته چک

ماده ۷ - سقف اعتبار مجاز متقاضی دسته چک اعم از اشخاص حقیقی دارای حساب جاری غیر تجاری، اشخاص حقیقی دارای حساب جاری تجاری و اشخاص حقوقی، حسب مورد با توجه به انفرادی یا مشترک بودن حساب و نیز متناسب با نتایج گزارش اعتباری و امتیاز اعتباری دریافتی از شرکتهای اعتبارسنجی و یا گزارش رتبه‌بندی دریافتی از مؤسسات رتبه‌بندی اعتباری، توسط سامانه صیاد بر اساس شیوه‌نامه‌ای که توسط بانک مرکزی تدوین و به تصویب شورای پول و اعتبار می‌رسد، محاسبه خواهد شد. تا قبل از ابلاغ شیوه‌نامه یاد شده صرفاً رتبه اعتباری و یا امتیاز اعتباری مذکور به وی اعلام می‌گردد.

فصل چهارم: سایر الزامات اجرایی

ماده ۸ - صدور چک در وجه حامل و پشت‌نویسی چک‌های صادره از دسته چک‌هایی که بعد از تاریخ اعلامی از سوی بانک مرکزی به مشتریان اعطا می‌گردد، ممنوع است. از تاریخی که بانک مرکزی اعلام می‌نماید، ثبت صدور و انتقال چک در سامانه صیاد حسب مورد توسط صادرکننده یا انتقال دهنده جایگزین پشت‌نویسی چک بوده و مستلزم تأیید گیرنده چک در سامانه صیاد از طریق ابزارهای مجاز بانکی و پرداخت می‌باشد. در صورت عدم ثبت مشخصات چک صادره در زمان صدور یا انتقال در سامانه صیاد، چک صادره مشمول احکام قانون نبوده و بانک مکلف است از پرداخت وجه آن خودداری نماید.



«دستورالعمل اجرایی ماده (۶) اصلاحی قانون صدور چک، مصوب سال ۱۳۹۷» مشتمل بر
(۸) ماده و (۲) تبصره در یکهزار و سیصد و ششمین جلسه مورخ ۱۳۹۹/۹/۲۵ شورای پول و
اعتبار به تصویب رسید.